

Projektgruppen i Fole

Haderslev Kommune
Teknik og Klima

www.haderslev.dk

kimh@haderslev.dk

24. januar 2023 • Sagsident: 23/1649 • Sagsbehandler: Kim Hansen

Høring inden tilladelse til regulering af dige på matr.nr. 112, Fole ejerlav, Fole

Haderslev Kommune har modtaget en ansøgning om tilladelse til at hæve et eksisterende dige på matr.nr. 112, Fole ejerlav, Fole. Diget er etableret af Gram Kommune i starten af 1980'erne og krydser det offentlige vandløb Fole Bæk i station ca. 977 meter. Diget ønskes for størstedelens vedkommende hævet til kote 24,25 meter DVR90 mens to kortere strækninger ønskes hævet til kote 24,10 meter DVR90, som nærmere beskrevet i nedenstående.

Høring efter vandløbsloven

Det offentlige vandløb er omfattet af bestemmelserne i vandløbsloven, jf. dennes § 2. Det betyder, at opstemningsanlæg eller andre anlæg, der kan hindre vandets frie løb ikke må ændres uden vandløbsmyndighedens godkendelse. Projektet som ønskes gennemført, fremmes hermed ved offentlig høring på Haderslev Kommunes hjemmeside inden der træffes afgørelse efter vandløbsloven. Haderslev Kommune forventer at meddele tilladelse til projektet på det forelæggende grundlag.

Høringsfrist

Projektet fremlægges i offentlig høring i en periode på 4 uger inden der træffes afgørelse efter vandløbsloven.

[Alle er velkomne til at sende forslag og bemærkninger til projektforslaget via Haderslev Kommunes Høringsportal.](#) Forslag og bemærkninger kan også sendes på e-mail til naturogvand@haderslev.dk eller til Haderslev Kommune, Teknik og Miljø, Christian X's Vej 39, 6100 Haderslev. Forslag og bemærkninger skal være kommunen i hænde senest 21. februar 2023.

Tilladelse efter vandløbsloven

Tilladelsen vil blive meddelt efter vandløbsloven og på følgende vilkår:

1. Diget skal etableres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og denne afgørelse.
2. Ved etablering, samt ved den fremtidige anvendelse, skal det sikres at der ikke sker skade på vandløbets brinker og bund. Der må ikke graves i eller af brinken.
3. Hvis der i forbindelse med anlægsarbejdet sker skade på brinken, skal det retableres efter kommunens anvisning.
4. Såfremt der skal ske ændringer af projektet, skal disse aftales med Haderslev Kommune inden ændringerne udføres.
5. Haderslev Kommune skal underrettes senest en uge efter anlægsarbejdets afslutning.
6. Denne tilladelse bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden to år fra afgørelsens dato.

Projektet

Juni 2021 oplevede Fole by ekstreme nedbørsmængder med op til 150 mm i løbet af meget kort tid. I den efterfølgende uge blev der fra Fole projektgruppe foreslået forskellige tiltag for at forhindre en lignende hændelse i fremtiden. Et af disse tiltag var at hæve det eksisterende dige.

Diget ønskes hævet med mellem få cm og op til 70 cm over en strækning på ca. 100 meter. Ved gennemførelse af det ansøgte projekt ændres det maksimale opmagasinerede volumen bag diget fra de nuværende 1.320 m³ til ca. 3.420 m³. Fole Bæk passerer under diget via en rørføring der ikke ændres og derfor tillader åens normale vandmængder at passere.

Ved voldsomme regnhændelser tilbageholder diget vand udover hvad der kan føres gennem diget og mindsker risikoen for oversvømmelser. Samtidig vil regulering af digekronen ændre hvor vandet løber, hvis diget oversvømmes. Formålet med projektet er således at beskytte bygningerne på Hygumvej 10 mod oversvømmelse ved store mængder regn samt at tilbageholde vand i spidsbelastede situationer og på den måde mindske risikoen for oversvømmelser i Fole by.

Økonomi

Der er indhentet overslagspris på udgifterne til regulering af diget som lyder på mellem 150.000 kr. og 200.000 kr. ekskl. moms. Haderslev Kommune bidrager med 80.000 kr. til materiel, Fole borgere lægger selv arbejdstimer i det, Haderslev Kommune betaler for materiel og levering af jord til projektet.

Tidsplan

Anlægsarbejdet forventes igangsat snarest muligt efter der er meddelt tilladelse til projektet. Arbejdet forventes igangsat i 1. kvartal 2023. Iværksættes arbejdet inden klagefristens udløb, sker dette for ansøgers egen regning og risiko.

Lodsejere

Ejer af Hygumvej 10 er den eneste lodsejer der fysisk bliver påvirket af projektet.

Afstrømnings- og miljømæssige konsekvenser

Diget krydser Fole Bæk. Konsekvenserne af regulering af det eksisterende dige gennemgås i det følgende. Alt i alt vurderer Haderslev Kommune, at projektet bør fremmes når de samfundsmæssige hensyn holdes op mod projektets minimale miljøpåvirkning.

Projektets konsekvenser i forhold til vandføringsevnen

Fole Bæk føres gennem diget i et Ø 500 mm rør. Dette vil ikke ændres ved det nærværende projekts gennemførelse og vandføringsevnen er således uændret. Ved store afstrømningshændelser, hvor røret er begrænsende for vandføringsevnen, vil diget stuve vand op. Ved projektets gennemførelse vil mængden af vand der kan tilbageholdes inden overløb over diget øges. Reguleringen vil desuden medføre, at et eventuelt overløb over diget sker længere mod nord end det vil være tilfældet under de nuværende forhold. Således vil et eventuelt overløb ikke længere oversvømme bygningerne på ejendommen Hygumvej 10.

Den naturlige lavning opstrøms diget gør, at opstuvningen, selvom mængden øges, ikke vil påvirke de omkringliggende arealer nævneværdigt. Strømningsveje før og efter projektets gennemførelse samt arealerne hvorpå vandet tilbageholdes kan ses på de vedlagte bilag.

Projektets konsekvenser i forhold til miljømål for vandløbet

Fole Bæk er et åbent, offentligt og naturbeskyttet vandløb. Vandløbet er målsat til mindst god økologisk tilstand jævnfør vandområdeplanerne der har været i høring for 2021 til 2027. På den pågældende strækning er Fole Bæk vurderet at have høj samlet økologisk tilstand, hvilket betyder, at der er målopfyldelse på strækningen. Den samlede tilstand er dog baseret på en høj økologisk tilstand for smådyr og en ukendt tilstand for både planter, fisk, alger, nationalt specifikke stoffer samt en ukendt kemisk tilstand.

Røret under diget ligger med relativt stort fald og kan udgøre en spærring for vandløbsfauna. Spærringen er ikke udpeget som indsats i vandområdeplanerne. Nærværende projekt vil muligvis fordyre et eventuelt vandløbsrestaureringsprojekt for forbedret passagemulighed for fisk og smådyr. Den eventuelle merudgift vurderes dog at være relativt begrænset.

Forhøjning af digekronen vil ingen direkte effekt have på kvalitetselementerne i hverken negativ eller positiv retning, da Fole Bæk ikke bliver direkte berørt af projektet.

Alt i alt vurderer Haderslev Kommune derfor ikke, at det samlede vandløbssystem vil blive påvirket negativt i væsentlig grad.

Projektets konsekvenser i forhold til naturbeskyttelsesloven

Fole Bæk er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der er således forbud mod tilstandsændringer i vandløbet. Da der er tale om ændringer af digekronen på et eksisterende dige, vil selve vandløbet ikke blive påvirket af projektet. På den baggrund vurderer Haderslev Kommune ikke, at projektet risikerer at medføre en tilstandsændring i det beskyttede vandløb. Regulering af diget kommer dog til at ske på arealer der er vejledende registreret som naturbeskyttet eng og mose. Haderslev Kommune træffer særskilt afgørelse om en eventuel dispensation fra naturbeskyttelsesloven § 3 for så vidt angår denne påvirkning.

Projektets konsekvenser i forhold til Natura 2000-områder

Det fremgår af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale beskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (BEK nr. 1595 af 6. december 2018), at der skal foretages en vurdering af, om et påtænkt projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Dette gælder også for projekter, der finder sted uden for Natura 2000-områder, men som kan have betydning ind i Natura 2000-området.

Det nærmeste Natura 2000-område i samme vandområde som projektet er Natura 2000-område nr. 89 Vadehavet. Dette Natura 2000-område ligger ca. 3 km nedstrøms diget og er udpeget for at beskytte naturen tilknyttet Vadehavet, for eksempel naturtyperne lagune, vadeblade og bugt. Da der er tale om ændring af digekronen på et eksisterende dige som hverken påvirker afstrømning eller miljø, kombineret med den relativt store afstand, vurderes det ansøgte projekt ikke at påvirke Natura 2000-områdets naturtyper.

Andre naturtyper som eksempelvis vandløb og tidvis våd eng er også en del af udpegningsgrundlaget, da dele af Ribe Å, Tved Å og Varde Å er en del af det udpegede område. Habitatområde nr. 78, *Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde* ligger ca. 3 kilometer nedstrøms diget. Som en del af udpegningsgrundlaget for habitatområdet er der en række fiskearter og havpattedyr samt odder. For fiskearterne bæklampret, havlampret, flodlampret og laks vurderes projektet ikke at have en væsentlig

negativ påvirkning, da ændringen af digekronen ikke vil begrænse arternes mulighed for passage. Da de resterende fiskearter og havpattedyr ikke vandrer langt opstrøms i vandløbene, vurderes de ikke at blive påvirket. En eventuel påvirkning af odderen på Natura 2000-området udpegningsgrundlag vurderes at være minimal, da den eneste påvirkning vil potentielt er den forstyrrelse selve anlægsarbejdet kan udgøre. Dette vil i så fald være af meget begrænset varighed. Der er ikke registreret odder i nærheden af projektet.

Projektets konsekvenser i forhold til bilag IV arter

For de arter, der er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, forpligter medlemslandene sig til at træffe de nødvendige foranstaltninger for en streng beskyttelsesordning. I Danmark findes der 36 dyrearter, som fremgår af bilag IV.

Der er, ifølge hjemmesiden arter.dk, De Digitale Naturkort 2021 inkl. Biodiversitetskortet samt naturdata på Danmarks Miljøportal, ikke registreret arter som fremgår af Habitatdirektivets bilag IV i en radius af 2 km fra projektområdet.

Projektet vurderes på den baggrund ikke at påvirke bilag IV arter negativt.

Projektets konsekvenser i forhold til fredede områder

Det nærmeste fredede fortidsminde er en rundhøj som ligger ca. 1.200 meter sydøst for diget. Rundhøjen har fredningsnummer 37061. Rundhøjen vil ikke blive påvirket af etablering af broen.

Fremtidig vedligeholdelse

Vandløbet vil ikke ændre klassifikation og vil fortsat være et offentligt vandløb. Selve vandløbet vil fremadrettet blive vedligeholdt af vandløbsmyndigheden som hidtil, mens diget betragtes som et privat anlæg og vedligeholdes således fremadrettet af lodsejer.

Bemærkninger i forhold til vandløbsloven

Haderslev Kommune bemærker, at projektet tager hensyn til de afvandingsmæssige interesser, der er knyttet til vandløbet. Det skyldes, at der er tale om en ændring af et eksisterende dige som hverken påvirker vandføringsevnen eller har negativ miljøpåvirkning. Der er således ingen væsentlige negative natur- og miljømæssige konsekvenser knyttet til projektet. Samlet set er projektet derfor foreneligt med formålsbestemmelserne i vandløbsloven.

Lovgrundlag

Denne afgørelse træffes med hjemmel i:

Lovbekendtgørelse 2019-11-25 nr. 1217 om vandløb:

§ 48 Opstemningsanlæg eller andre anlæg, der kan hindre vandets frie løb eller i øvrigt kan være til skade for vandløbet, må ikke anlægges eller ændres, herunder driftsmæssigt, uden vandløbsmyndighedens godkendelse

Bekendtgørelse 2016-06-27 nr. 834 om vandløbsregulering og -restaurering m.v.

§ 10 Opstemningsanlæg eller andre anlæg, der kan hindre vandets frie løb eller i øvrigt kan være til skade for vandløbet, må ikke anlægges eller ændres, herunder driftsmæssigt, uden vandløbsmyndighedens godkendelse.

Anden lovgivning

Denne afgørelse omfatter ikke godkendelse efter anden lovgivning. Ansøger er selv ansvarlig for, at alle nødvendige og lovpligtige godkendelser er indhentet.

Projektet er dog vurderet ikke at ville påvirke bevaringsværdige landskaber.

Projektet er vurderet i forhold til naturbeskyttelseslovens § 3, da vandløbet er omfattet af denne. Der træffes særskilt afgørelse for så vidt angår de naturbeskyttede vandløbsnære arealer.

Projektet forudsætter en landzonetilladelse som vil blive behandlet særskilt.

Haderslev Kommunes bemærkninger

Haderslev Kommune bemærker, at projektet tager hensyn til samtlige afvandingsmæssige interesser, der er tilknyttet det pågældende vandløb, idet afvandingen op- og nedstrøms projektområderne ikke påvirkes. Desuden gennemføres projektet uden, at der tilsidesættes offentlige miljømæssige interesser. Det vurderes derfor, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte projekt.

Aktindsigt

Der gøres opmærksom på retten til aktindsigt, jævnfør vandløbslovens § 77.

Kontakt

Hvis du har spørgsmål til ovenstående, kan du kontakte Haderslev Kommune på vandognatur@haderslev.dk.

Ventlig hilsen

Kim Hansen
Vandløbsmedarbejder

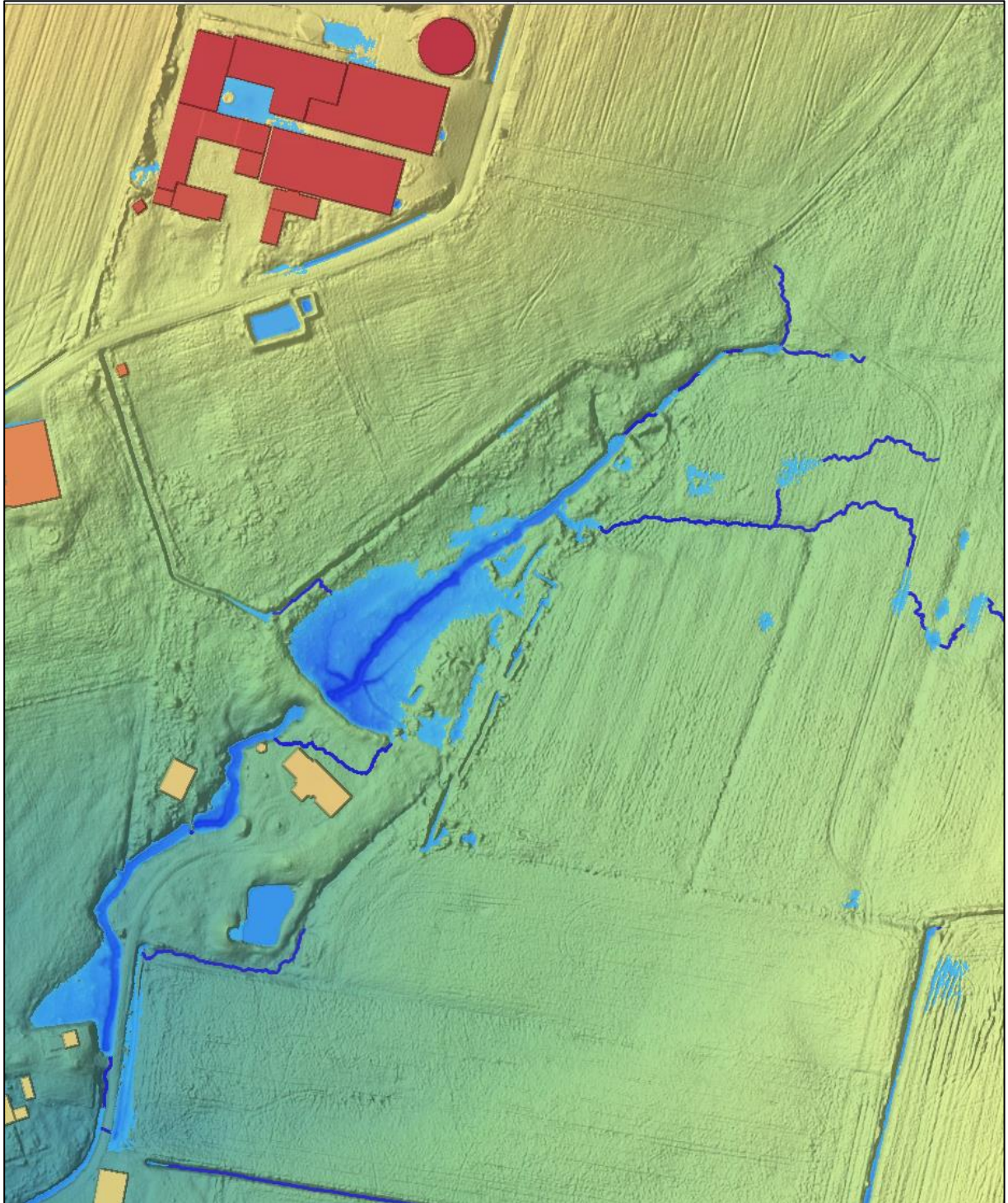
Vedlagt

- Højdekort med strømningsveje og areal med tilbageholdt vand ved de nuværende forhold
- Højdekort med strømningsveje og areal med tilbageholdt vand ved de projekterede forhold
- Ansøgning af 16. januar 2023

Dette brev er sendt til

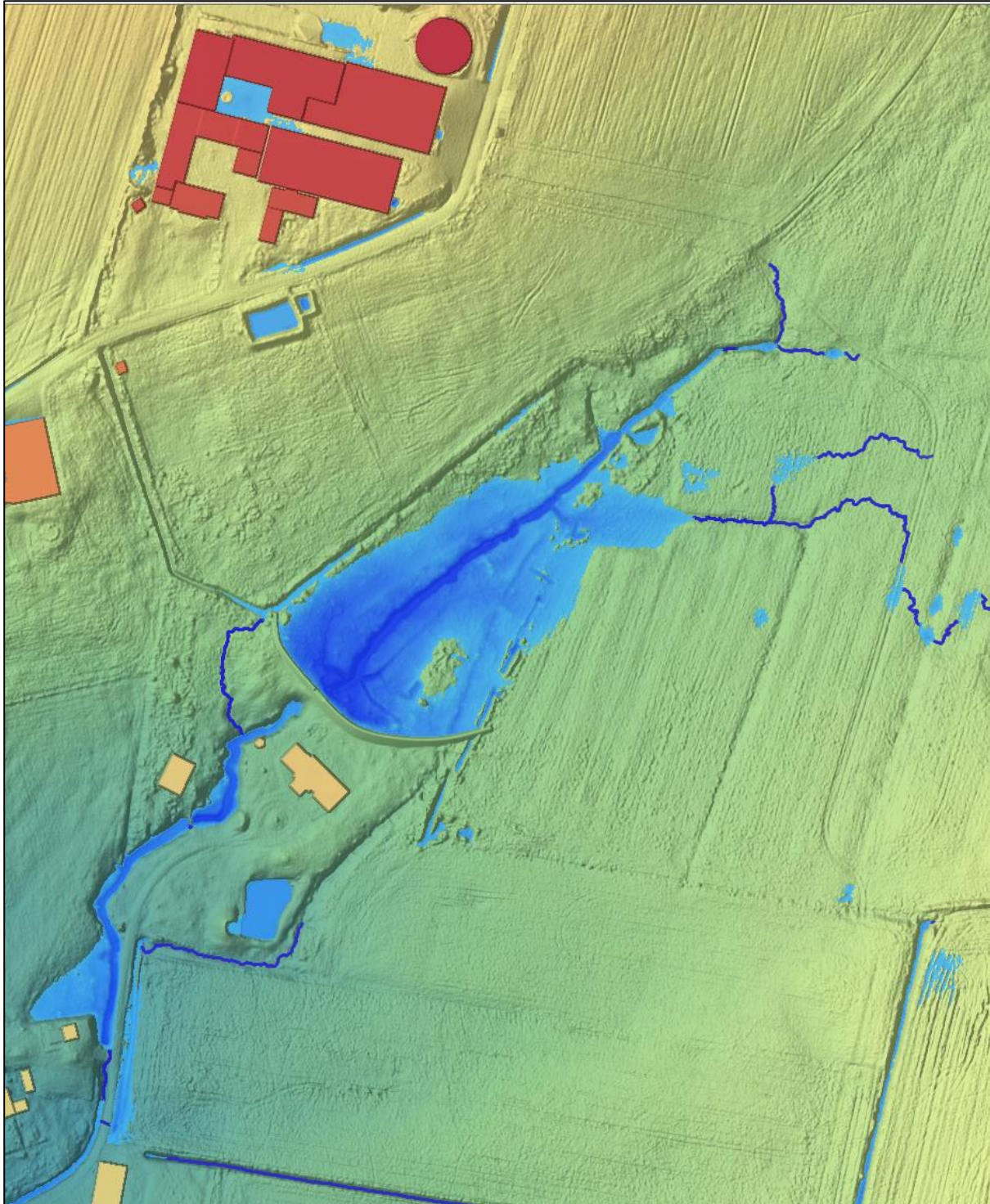
- Ansøger
- Lodsejer
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Fiskeriinspektoraat Øst, inspektoratoest@fiskeristyrelsen.dk

Højdekort med strømningssveje og areal med tilbageholdt vand ved de nuværende forhold

Figur 1: På højdekortet ses det areal der maksimalt kan stå vand på inden vandet løber over diget under de nuværende forhold. Desuden ses strømningssvejen når vandet løbet over diget.

Højdekort med strømningsveje og areal med tilbageholdt vand ved de projekterede forhold

Figur 2: På højdekortet ses det areal der maksimalt kan stå vand på inden vandet løber over diget under de projekterede forhold. Desuden ses strømningsvejen når vandet løbet over diget. Bemærk, at vandet her løber over diget på samme ejendom som før, men uden at bygningerne oversvømmes.